

Posudek oponenta diplomové práce

Autor práce (jméno a příjmení)	Nikola FOLVARČÍKOVÁ
Název práce	Kvalita úpadkového práva v podmínkách tržní ekonomiky ČR
Název a typ studijního programu	Ekonomika a management / Navazující
Fakulta / katedra	Ekonomická fakulta / KPH
Vedoucí práce	Strnad Zdeněk, JUDr. Ing. Ph.D.
Oponent	Mgr. David Nerad

Hodnocení práce

1. Význam a náročnost tématu 1.0
2. Logická struktura práce 1.0
3. Naplnění cíle práce 2.0
4. Metodický postup 2.0
5. Hodnocení teoretického a/nebo praktického přínosu práce 2.5
6. Práce s literaturou 2.0
7. Formální stránka 1.5

Závěr

Hodnocení práce známkou: **velmi dobře**

Doporučuji práci k obhajobě: **ANO**

Otázky pro diskusi a poznámky

Kritické poznámky a celkový přínos, celková hodnota práce

Autorka si jako téma své kvalifikační práce vybrala "Kvalitu úpadkového práva v podmínkách tržní ekonomiky ČR", tedy téma značně rozsáhlé, aktuální a hojně diskutované odbornou veřejností.

Předložená diplomová práce je rozdělena na dvě základní části, teoretickou a praktickou. V té první autorka po stručném úvodu a představení základních cílů a hypotéz práce ve zkratce nastínila vývoj právní úpravy úpadkového práva na našem území, aby se dále poměrně obsáhle věnovala popisu stávající úpravy úpadkového práva, dále se pokusila o vyobrazení průběhu insolvenčního řízení od podání insolvenčního návrhu až po rozhodnutí o úpadku.

Po shrnutí počátečního průběhu řízení pokračuje autorka popisem jednotlivých způsobů řešení úpadku, přičemž největší pozornost je v souladu se zadáním práce věnována oddlužení, avšak v nezbytném rozsahu je popsán i druhý sanační způsob řešení úpadku (reorganizace) a opomenut nebyl ani likvidační způsob řešení úpadku konkurs.

Kapitola věnovaná oddlužení je vypracována nejpodrobněji i nejpochtivěji a v jejím rámci je institut oddlužení dostatečně představen, i když v některých případech autorčina snaha nezabřednout do přílišných teoretických podrobností způsobuje nepřesnosti (např. v kapitole 7.4.2 autorka cituje ustanovení § 408 odst. 3 insolvenčního zákona tak, že "majetek, který slouží k zajištění, insolvenční

správce po schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty zpeněží jen na žádost zajištěného věřitele", když zcela pomíjí druhou větu citovaného ustanovení znějící: "jestliže zpeněžením ostatního majetku dojde k plnému uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů nebo jestliže zajištěná pohledávka zjevně přesahuje hodnotu zajištění". Opomenutím druhé věty dostává ustanovení zcela jiný význam, neboť z autorčina textu by se mohlo zdát, že rozhodnutí o tom, zda bude zajištěný majetek zpeněžen, je plně v moci zajištěného věřitele, přitom z dikce celého ustanovení je zřejmé, že slovo zajištěného věřitele je rozhodující pouze při naplnění jedné z dispozic uvedených v druhé větě citovaného ustanovení.

Zmínku by si v rámci této kapitoly v souvislosti s konstatováním meziročního poklesu podaných insolvenčních návrhů mezi lety 2013 a 2014 zasloužila skutečnost, že manželé od roku 2014 podávají společný návrh na povolení oddlužení, a lze se proto domnívat, že tento fakt měl zásadní vliv na snížení počtu zahájených řízení.

Vedle rozsáhlosti vyniká kapitola věnující se oddlužení i tím, že se autorka v jejím rámci snaží formulovat i vlastní názory na danou problematiku, a to počínaje příklonem k možnosti povolení oddlužení osobám samostatně výdělečně činným, přes zhodnocení kladů a záporů oddlužení pro dlužnickou i věřitelskou stranu, až po celkové zhodnocení institutu oddlužení, který autorka i přes několikrát uvedené nevýhody shledává pro všechny účastníky insolvenčního řízení zásadně přínosným. Zajímavým je názor autorky, že by právní úprava v otázce povolení (popřípadě schválení) oddlužení měla podrobněji zohledňovat důvod dlužníkovy úpadku, přičemž autorka se domnívá, že osobám, jež si svůj úpadek přivodily lehkomyšlným a nedbalým způsobem, by neměla být poskytnuta ochrana ve formě oddlužení. Uvedenou myšlenku doporučuji dále rozvést i v rámci ústní obhajoby s tím, že je možné zaměřit se na to, zda je nutné tuto problematiku upravovat legislativně či by dle názoru autorky postačovalo důslednější posuzování otázky tzv. nepoctivého záměru [§ 395 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona] insolvenčním soudem. Dalším nesporným kladem sedmé kapitoly je přítomnost statistických údajů o počtu podaných insolvenčních návrhů, návrhů na povolení oddlužení a počtu schválených oddlužení mezi lety 2011 až 2015. Určité pochybnosti vzbuzuje pouze údaj o skokovém nárůstu počtu rozhodnutí o úpadku (a o povolení oddlužení) v roce 2014.

Z hlediska zaměření práce naopak považuji za nadbytečné zařazení desáté kapitoly stručně pojednávající o mezinárodních souvislostech insolvenčního zákona, byť diplomantka byla jistě i zde vedena snahou uchopit zvolené téma co nejpoctivěji.

Závěrem je k teoretické části práce potřeba dodat, že autorka v souladu se zadáním diplomové práce provedla stručné srovnání stávající právní úpravy se zákonem o konkursu a vyrovnání, které se však logicky mohlo týkat pouze obecné části insolvenčního zákona a části upravující konkurs.

V praktické části práce reprezentované její osmou kapitolou provádí autorka za pomoci několika grafů srovnání míry uspokojení nezajištěných věřitelů u jednotlivých způsobů řešení úpadku, přičemž se snaží potvrdit hypotézu, že "institut oddlužení má ze všech způsobů řešení úpadku nejvyšší míru uspokojení nezajištěných věřitelů". Jako reprezentativní vzorek autorka využívá řízení, která byla u Krajského soudu v Českých Budějovicích ukončena v prvních čtvrtletích let 2011 až 2015. Tuto volbu nelze považovat za nejšťastnější, neboť počet řízení (zejména konkursů) ukončených za takto krátké období není možné prohlásit za zcela reprezentativní (obzvlášť to platí u konkursů ukončených v prvním čtvrtletí let 2011 a 2012 – v každém pouhé 3). Získané údaje autorka vyhodnocuje a porovnává je s celostátní statistikou prezentovanou insolvenčním správcem

M. Žižlavským. Autorka shodně s Žižlavským dochází k závěru, že nejnižšího uspokojení se nezajištění věřitelé dočkají v konkursu (průměrné uspokojení ve výši 14,75 %, Žižlavský uvádí 3%), následuje reorganizace (průměrné uspokojení ve výši 35 %, Žižlavský uvádí 23 %) a nejvyššího uspokojení se nezajištěným věřitelům dostane, je-li způsobem řešení úpadku oddlužení (průměrné uspokojení ve výši 78 %, Žižlavský uvádí 40 %). Autorka tak potvrdila svou první hypotézu.

Osmá kapitola porovnávající míru uspokojení nezajištěných věřitelů u jednotlivých způsobů řešení úpadku je nejpřínosnější částí diplomové práce, avšak jak bylo uvedeno výše i tato obsahuje některé nedostatky (především poměrně úzký vzorek posuzovaných případů, který se zejména u konkursů projevuje nepravděpodobně vysokou mírou uspokojení věřitelů, tak i některé další nepřesnosti, např. autorka na straně 53 cituje Žižlavského a uvádí, že míra uspokojení nezajištěných věřitelů při oddlužení je 30 %, tento však v poznámce pod čarou č. 13 uvádí, že dle jeho zkušenosti jde spíše o 40 %. I přes tyto nedostatky poskytuje osmá kapitola cenný údaje o úspěšnosti jednotlivých způsobů řešení úpadku a přináší čtenáři možnost srovnání. Důležitým poznatkem dozajista je, že oddlužení je z hlediska nezajištěných věřitelů nesrovnatelně výnosnějším způsobem řešení úpadku než konkurs a potvrzují se tím jednak autorčina slova, tak i oprávněnost existence tohoto institutu v našem právním řádu.

Závěrem lze shrnout, že autorka přistoupila k tvorbě své kvalifikační práce svědomitě a danou problematiku řádně uchopila i přehledně zpracovala, když některé jí uvedené statistické údaje mohou posloužit jako podklad pro další práci na daném tématu. Autorka rovněž respektovala zásady pro vypracování diplomové práce obsažené v jejím zadání. Nedostatek diplomové práce pak spatřuji především v jejím příliš popisném charakteru, který se projevuje hlavně tím, že stěžejní, praktická část práce, jak byla autorkou označena její osmá kapitola, je v porovnání s teoretickou částí nepřiliš obsáhlá, přičemž hlubšího vyhodnocení by si zasloužila zejména autorkou provedená statistika úspěšnosti insolvenčních řízení. Práce rovněž postrádá podrobnější zdůvodnění čtvrté hypotézy, podle které mají v insolvenčním řízení zajištění věřitelé lepší postavení než věřitelé nezajištění. Z formálního hlediska je práce vyhotovena pečlivě, způsob citací respektuje požadovaný formát APA 6th Edition, přičemž gramatické a jiné nedostatky či překlepy práce až na výjimky (např. v osmé kapitole autorka cituje „Žižlavskýho“ namísto Žižlavského) nevykazuje. Diplomovou práci proto na základě výše uvedeného doporučuji k obhajobě.

Otázky nebo témata pro diskusi před komisí

1. Jak se autorka staví ke snahám a návrhům na prolomení minimální třicetiprocentní hranice uspokojení nezajištěných věřitelů v oddlužení (např. <http://www.ceska-justice.cz/2016/04/dienstbier-navrhuj-e-rozsirit-moznost-odd-luzeni-pro-vic-dluzniku/> nebo <http://www.ceska-justice.cz/2015/03/jak-dal-u-odd-luzeni-nazory-se-ruzni-zmekcit-podminky-pro-osobni-bankrot-i-varovani-pred-rozvolnenim/>)?
2. Považuje autorka legislativní úpravu oddlužení za dostačující nebo by navrhla nějaké změny?

Datum: 09.05.2016

Podpis oponenta diplomové práce